ZO. 0152.30.2018

Materiały dotyczące konsultacji społecznych w sprawie stosowania środka ochrony roślin Dimilin 480 S.C. w drzewostanach zagrożonych przez foliofagi sosny na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (RDLP) we Wrocławiu informuje, że rozpoczyna proces konsultacji społecznych w sprawie stosowania środka ochrony roślin Dimilin 480 SC na zasadach derogacji (substancja czynna diflubenzuron nie jest zalecana przez FSC do stosowania w lasach certyfikowanych). Z uwagi na to, że RDLP we Wrocławiu posiada certyfikat gospodarki leśnej FSC FM, jest zobowiązana do starania się o derogację na opisany środek ochrony roślin. Dimilin 480 SC jest dopuszczony prawem krajowym oraz prawem Unii Europejskiej do stosowania w zabiegach agrolotniczych w celu ograniczania gradacji (nadmiernego pojawu) foliofagów sosny zwyczajnej (boreczników, barczatki sosnówki, brudnicy mniszki).

Wszystkie zainteresowane strony mają możliwość wyrażenia swoich uwag odnośnie zasadności stosowania preparatu Dimilin 480 SC poprzez przesłanie merytorycznych spostrzeżeń bezpośrednio na adres RDLP we Wrocławiu lub na adres mailowy ochrona@wroclaw.lasy.gov.pl . Uwagi prosimy składać przez okres **45 dni** od daty ukazania się niniejszej informacji na stronie internetowej.

Ogólne informacje o certyfikacie (źródło: https://pl.fsc.org/pl/)

Forest Stewardship Council A.C. (FSC) jest międzynarodową organizacją promującą odpowiedzialne gospodarowanie zasobami leśnymi świata. FSC skupia właścicieli i zarządców lasów, organizacje społeczne i przyrodnicze, firmy przetwórstwa drzewnego i papierniczego, sieci handlowe oraz osoby prywatne, zainteresowane odpowiedzialną gospodarką leśną.

Certyfikat Gospodarki Leśnej FSC FM (Forest Management) przeznaczony jest dla właścicieli i zarządców obszarów leśnych. Lasy z certyfikatem FSC zarządzane są zgodnie z najwyższymi światowymi standardami ochrony środowiska, poszanowaniem wartości społecznych miejscowej ludności oraz jednoczesnym zachowaniu zasad ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej.

Certyfikacja gospodarki leśnej FSC potwierdza, że dany las jest gospodarowany w sposób chroniący naturalny ekosystem i korzystny dla lokalnej społeczności oraz pracowników, a jednocześnie opłacalny ekonomicznie.

FSC jest pierwszym i obecnie najbardziej rozpoznawalnym globalnie systemem certyfikacji lasów i produktów drzewnych. System oparty jest o szereg standardów-wymogów stworzonych przez członków organizacji FSC A.C. Dokumenty te opisują zasady prawidłowego gospodarowania lasami oraz sposoby ich weryfikacji w terenie. Standardy opisują również zasady kontroli przepływu surowca z lasu do ostatecznego konsumenta w sposób, który gwarantuje, że produkty oznakowane LOGO FSC faktycznie pochodzą

z lasów spełniających wymogi FSC. W standardzie opisane są m.in. wskaźniki klasyfikujące środki ochrony roślin jako wysoce niebezpieczne (HHP- Highly Hazardous Pesticides). Stosowanie środków znajdujących się na tej liście bez uprzedniego uzyskania derogacji (za wyjątkiem awaryjnego użycia) jest zabronione w lasach certyfikowanych przez FSC.

Certyfikacja odbywa się w wyniku pozytywnego przejścia oceny dokonywanej przez akredytowaną jednostkę certyfikującą pod kątem zgodności gospodarki leśnej z Zasadami i Kryteriami FSC.

Po przeprowadzeniu oceny wstępnej, mającej na celu wykrycie wszelkich potencjalnych obszarów braku zgodności (co uniemożliwiałoby certyfikację), jednostka certyfikująca dokonuje dogłębnej analizy procesów gospodarki leśnej oraz jej wpływu środowiskowego, społecznego i ekonomicznego. Certyfikat zostanie wydany w zależności od liczby i skali zauważonych niezgodności.

Certyfikat gospodarki leśnej FSC jest wydawany na okres pięciu lat, przy czym obowiązkowe są coroczne audyty okresowe w celu kontroli bieżącego spełniania wymogów FSC. Certyfikat FSC FM jest gwarancją, że las certyfikowany zarządzany jest według zasad prawidłowej gospodarki leśnej. Oznacza to, że w lasach z certyfikatem FSC między innymi:

- unika się stosowania pestycydów,
- zachowuje się martwe drewno do naturalnego rozkładu,
- ochrania się rzadkie gatunki fauny i flory,
- dąży się do zachowania w stanie naturalnym części ekosystemów leśnych,
- nie wprowadza się roślin obcego pochodzenia, a w szczególności roślin modyfikowanych genetycznie,
- chroni się obszary o wyjątkowych walorach społecznych i przyrodniczych.

Posiadacz certyfikatu FSC FM/CoC może sprzedawać produkty drzewne (drewno użytkowe, choinki, zrąbki itp.) i niedrzewne (żywice, owoce runa leśnego, owoce drzew leśnych itd.) oznakowując sprzedaż oświadczeniem FSC (pochodzące w całości z lasu certyfikowanego). W ten sposób produkty mogę trafić do ostatecznego konsumenta, lub do dalszych etapów ich przetwórstwa.

Ogólne informacje o jednostce certyfikowanej (źródło: www.wroclaw.lasy.gov.pl)

Lasy w regionie Dolnego Śląska zajmują powierzchnię około 560 tys. ha. Około 93% z nich znajduje się w zarządzie RDLP we Wrocławiu. Pozostałe 7% to lasy prywatne, lasy gminne, lasy komunalne, lasy w Zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych oraz lasy parków narodowych (1,7%). Rozległy zasięg terytorialny wynoszący 18,9 tys. km^2 powoduje znaczne zróżnicowanie przestrzenne i przyrodnicze kompleksów leśnych. Ogółem lesistość RDLP we Wrocławiu wynosi blisko 29%. Lesistość w regionie waha się natomiast od 9% w nadleśnictwie Henryków, aż do 86% w nadleśnictwie Ruszów. Największe zwarte obszary leśne występują w północno - zachodniej części RDLP - są to Bory Dolnośląskie. Duże kompleksy leśne, lecz o zdecydowanie innym charakterze pokrywają górskie pasma Sudetów położone w południowej części zasięgu. Pozostały obszar, to przede wszystkim tereny o intensywnym zagospodarowaniu rolniczym - lasy występują tu w mniejszych

i rozdrobnionych kompleksach. Według regionalizacji przyrodniczo - leśnej Polski, lasy RDLP we Wrocławiu swoim zasięgiem obejmują obszar trzech krain: Wielkopolsko - Pomorskiej (III), Śląskiej (V) i Sudeckiej (VII). Zróżnicowanie geograficzne, klimatyczne i glebowe powoduje, iż w zasięgu RDLP we Wrocławiu występują wszystkie typy siedliskowe lasu charakterystyczne dla terenów nizinnych, podgórskich i górskich. Udział siedlisk nizinnych wynosi 58%, wyżynnych 14%, a górskich 28%. Bory iglaste pokrywają powierzchnię 16%, bory mieszane 28%, lasy mieszane 35%, zaś lasy liściaste i olsy 21%. W strukturze lasów RDLP Wrocław dominują gatunki iglaste - stanowią one 72,3% powierzchni wszystkich drzewostanów. Gatunki liściaste zajmują natomiast 27,7% powierzchni. Do głównych gatunków lasotwórczych należą: sosna i modrzew - 47%, świerk - 25%, dąb, jesion, klon - razem 13%, brzoza i grab - 5%, buk - 5%, olsza - 3%. W lasach sporadycznie spotkać można także cały szereg innych gatunków drzew i krzewów stanowiących cenne biocenotycznie domieszki. W strukturze klas wieku drzewostanów RDLP zauważalna jest dominacja II i III klasy wieku. Najmniejszy udział natomiast charakteryzuje najstarsze wiekowo klasy. Tego typu układ wynika przede wszystkim z dużego udziału powierzchni zalesionych po okresie wojennym. Nie bez znaczenia jest tu także znaczny udział powierzchni odnowionych w obszarze górskim Sudetów Zachodnich, wylesionym w efekcie klęski ekologicznej.

Według danych za rok 2017 r. zasoby drzewne RDLP Wrocław wynoszą 149 727,5 m^3 (w roku 2012 wynosiły 135 993 tys. m3 brutto), przeciętny zapas drewna na 1 ha wynosi 264 m3, a przeciętny wiek lasów w RDLP we Wrocławiu sięga 64 lata. Produkcja surowca drzewnego odgrywa (i odgrywać będzie w przyszłości) istotną rolę w wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej gospodarce leśnej. Racjonalnie prowadzone użytkowanie, z wykorzystaniem naturalnych procesów przyrodniczych ma na celu dostarczenie odpowiedniej ilości dobrej jakości drewna. Podstawowym założeniem wykorzystania lasu jako odnawialnego źródła surowca drzewnego jest realizacja pozyskania na poziomie określanym potrzebami hodowlanymi i ochronnymi drzewostanów oraz zgodnie z zasadą trwałości lasów i zasadą zwiększania zasobów leśnych. Ze względu na cykl produkcyjny i stadia rozwojowe drzewostanów pozyskanie drewna realizowane jest w tzn. użytkowaniu przedrębnym (czyszczenia i trzebieże w drzewostanach niedojrzałych) i użytkowaniu rębnym (cięcia w drzewostanach dojrzałych służące stworzeniu warunków wzrostu nowego pokolenia drzew). Zadaniem Lasów Państwowych jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z uwzględnieniem wielofunkcyjnego charakteru lasu. Coraz szybszy rozwój cywilizacyjny pociąga za sobą coraz większe zapotrzebowanie na szereg pozaprodukcyjnych funkcji świadczonych przez lasy na rzecz społeczeństwa - głównie ekologicznych, rekreacyjnych i zdrowotnych. Lasy spełniające kryteria ochronności - glebochronność, wodochronność, ochrona cennych zasobów przyrody, ochrona zasobów genowych, ochrona aglomeracji miejskich i uzdrowisk czy funkcje obronne - uznawane są w drodze zarządzeń lub decyzji ministra właściwego do spraw środowiska za tzw. lasy ochronne. Na terenie RDLP we Wrocławiu aż 74 % powierzchni lasów zostało zaliczonych do kategorii lasów ochronnych. Teren działania RDLP we Wrocławiu należy do obszarów kraju o znacznym stopniu uprzemysłowienia. Znajduje się tu szereg zakładów przemysłowych, których oddziaływanie na środowisko może prowadzić do osłabienia

kondycji drzewostanów. Dodatkowym czynnikiem potęgującym niebezpieczeństwo uszkodzeń przemysłowych jest położenie geograficzne lasów RDLP we Wrocławiu - lasy regionu narażone są na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza pochodzenia transgranicznego.

Blisko połowę powierzchni leśnej RDLP we Wrocławiu stanowią siedliska borowe, co obrazuje tab.2.

Tab.2 Udział sosny w powierzchni drzewostanów wybranych nadleśnictw RDLP we Wrocławiu.

Lp	Nadleśnictwo	Rok obowiązywania PUL	Powierzchnia leśna Nadleśnictwa [ha]	Udział sosny w składzie gatunkowym drzewostanów [%]	Udział siedlisk borowych w powierzchni leśnej nadleśnictwa [%]	Powierzchnia drzewostanów sosnowych [ha]
1	Ruszów	2015-2024	17 152	91	92	13 921
2	Świętoszów	2014-2023	23 900	89	95	21 271
3	Przemków	2014-2023	14 161	86	95	12 178
4	Bolesławiec	2014-2023	18 882	88	71	16 616
5	Węgliniec	2015-2024	16 774	85	96	15 811
6	Chocianów	2014-2023	20 071	79	88	15 856
7	Głogów	2017-2026	15 960	72	53	12 406
8	Pieńsk	2016-2025	15 891	56	44	8 486
9	Milicz	2016-2025	25 468	75	47	18 227
10	Oborniki Śl.	2015-2024	14 870	50	38	10 071
11	Oleśnica Śl.	2013-2022	26 143	71	41	18 562
12	Żmigród	2015-2024	15 373	63	44	9 144
			224 645			**172 550**

RDLP we Wrocławiu jest posiadaczem dwóch międzynarodowych certyfikatów dobrej gospodarki leśnej. Od 16 października 1998 r. jesteśmy w posiadaniu certyfikatu Forest Stewardship Council FSC, a od 27 kwietnia 2012 r. mamy prawo posługiwania się certyfikatem gospodarki leśnej PEFC (Programme for the Endorsment of Forest Certification). W obu przypadkach proces certyfikacji polega na dobrowolnym poddaniu lasów i zasad prowadzonej w nich gospodarki leśnej ocenie niezależnego audytora. Sam audyt polega na porównaniu i ocenie metod oraz skutków działań gospodarczych w leśnictwie dolnośląskim z międzynarodowymi zasadami, kryteriami i wskaźnikami dobrej gospodarki leśnej (np. w przypadku FSC opracowanymi przez Forest Stewardship Council - organizację skupiającą przedstawicieli instytucji środowiskowych i pozarządowych organizacji ekologicznych, reprezentantów leśnictwa, przemysłu drzewnego oraz instytucji certyfikujących z 25 krajów). Certyfikaty stanowią respektowaną przez światową opinię publiczną gwarancję, że pochodzący z lasów dolnośląskich surowiec drzewny pozyskiwany jest w sposób racjonalny, w wyniku prowadzenia prawidłowej, zgodnej z zasadami utrzymania trwałości i zrównoważonego rozwoju ekosystemów leśnych, gospodarki leśnej.

Przy zwiększającej się świadomości ekologicznej społeczeństwa i rozumieniu znaczenia lasów dla człowieka i całego życia biologicznego Ziemi, certyfikacja gospodarki leśnej ma kluczowe znaczenie dla budowy zaufania i pewności społeczeństwa, że las jako źródło odnawialnego surowca naturalnego jest zagospodarowywany profesjonalnie, a dotychczasowy trend zwiększania zasobów leśnych zostanie utrzymany.

Charakterystyka rozwoju gradacji szkodników pierwotnych na terenie RDLP we Wrocławiu.

Występowanie szkodników owadzich coraz częściej charakteryzuje się wysoką dynamiką rozwoju oraz znacznym zasięgiem terytorialnym na terenie Polski (tab.1).

Występowanie wybranych szkodników pierwotnych sosny w Polsce w latach 2006-2017

Nazwa polska	Nazwa łacińska	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barczatka sosnówka	*Dendrolimus pini L.*	15629,00	99486,00	57027,00	4166,00	4670,00	26913,00	74486,00	131344,00	12671,66	1904,75	3868,58	25600,00
Brudnica mniszka	*Lymantria monacha L.*	60769,00	61500,00	41502,00	20027,00	31341,00	115451,00	155375,00	51566,00	12189,94	1918,26	18739,51	113000,00
Boreczniki sosnowe	*Diprion pini L.*	25109,00	25804,00	20757,00	24714,00	12347,00	98012,00	41744,00	47461,00	18873,61	1865,22	4413,55	8700,00
Ogółem		101507,00	186790,00	119286,00	48907,00	48358,00	240376,00	271605,00	230371,00	43735,21	5688,23	27021,64	147300,00

** na podstawie opracowań IBL z okresu 2007-2018 pt. Krótkoterminowa prognoza występowania ważniejszych szkodników i chorób infekcyjnych drzew leśnych w Polsce w ...*

Największymi zmianami liczebności populacji charakteryzują się szkodniki liściożerne starszych drzewostanów sosnowych, przede wszystkim brudnica mniszka, barczatka sosnówka oraz boreczniki. Brudnica mniszka należy do owadów charakteryzujących się dużą zdolnością gwałtownego narastania liczebności populacji, dlatego w krótkim czasie może spowodować powstanie gradacji na dużych obszarach. Największa gradacja brudnicy mniszki w Polsce rozwijała się w latach 1978-1985. W tym czasie szkodnik zagrażał polskim lasom z niespotykaną dotychczas siłą i zabiegi wykonano na ponad 3 mln ha lasów. Barczatka sosnówka jest bardzo groźnym szkodnikiem atakującym zdrowe drzewa, szczególnie w starszych, przerzedzonych drzewostanach rosnących na słabszych siedliskach. Z uwagi na uwarunkowania środowiskowe panujące na obszarze Dolnego Śląska, w monokulturach sosnowych bardzo często dochodzi do gwałtownego i trudnego do prognozowania pojawu szkodników pierwotnych (foliofagów) sosny wskutek zakłóceń w ekosystemach leśnych, wywołanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi oraz zjawiskami klęskowymi, które coraz częściej nawiedzają region Dolnego Śląska.

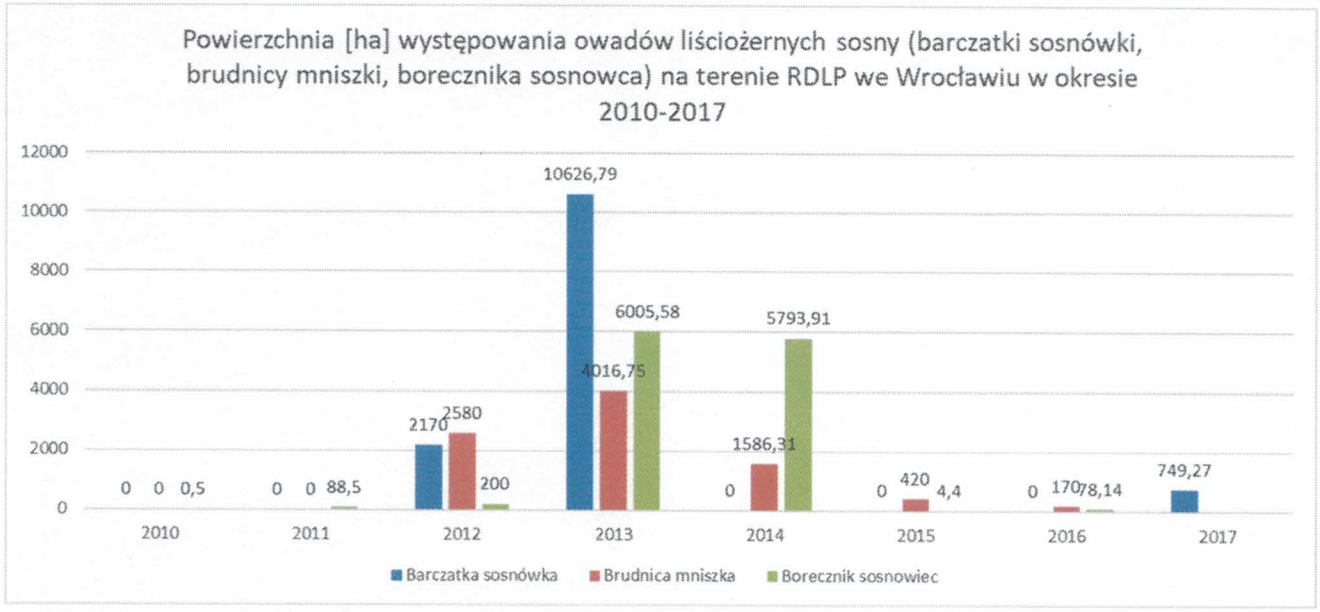

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu istnieje obowiązek wyznaczania map stałych ognisk gradacyjnych, które stanowią punkt wyjścia do prowadzenia czynności prognostycznych w kolejnych latach. Ogniska gradacyjne szkodników pierwotnych sosny zostały wyznaczone po dokładnym rozpoznaniu i udokumentowaniu miejsc rozrodu szkodliwych owadów za okres co najmniej 25 lat oraz miejsc gdzie dokonywano zabiegów ograniczania populacji szkodliwych owadów.

Rys. 1 Gromadny żer larw borecznika sosnowca [fot. A. Staszałek]

Charakterystyka środka ochrony roślin Dimilin 480 S.C. oraz alternatywne metody ochrony drzewostanów sosnowych.

Środek Dimilin 480 SC, zawierający substancję czynną diflubenzuron (związek z grupy benzoilomoczników 480g/l, który jest inhibitorem chityny) , widnieje w *Rejestrze środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi* (http://www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/Wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin).
Środek jest dopuszczony do stosowania w leśnictwie w Polsce i w Unii Europejskiej m.in. w celu ograniczania brudnicy mniszki, barczatki sosnówki oraz borecznika sosnowca.
Opis działania: Środek owadobójczy w formie koncentratu stężonej zawiesiny, do rozcieńczania wodą, o działaniu żołądkowym, przeznaczony do zwalczania larw szkodników gryzących i ssących w roślinach sadowniczych oraz larw szkodników zjadających liście w leśnictwie (stosowany aparaturą agrolotniczą). Na roślinie działa powierzchniowo.
W etykiecie –instrukcji stosowania środka ochrony roślin zamieszczonej na stronie www: http://www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/Wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin/(product)/351828) znaleźć można informacje odnośnie zasad bezpieczeństwa dla ludzi oraz środowiska naturalnego:

1. Przed zastosowaniem środka należy poinformować o tym fakcie wszystkie zainteresowane strony, które mogą być narażone na znoszenie cieczy użytkowej i które zwróciły się o taką informację.
2. Nie jeść, nie pić ani nie palić podczas używania produktu.
3. Stosować rękawice ochronne oraz odzież roboczą w trakcie przygotowywania cieczy użytkowej oraz w trakcie wykonywania zabiegu.
4. Stosować ochronę dróg oddechowych (półmaska filtrująca A1P2) podczas stosowania środka przy użyciu opryskiwaczy ręcznych oraz opryskiwaczy niewyposażonych w zamkniętą kabinę.
5. Nie wdychać rozpylonej cieczy.
6. Nie zanieczyszczać wód środkiem ochrony roślin lub jego opakowaniem. Nie myć aparatury w pobliżu wód powierzchniowych. Unikać zanieczyszczania wód poprzez rowy odwadniające z gospodarstw i dróg.
7. W celu ochrony organizmów wodnych konieczne jest wyznaczenie strefy ochronnej o szerokości 30 m od zbiorników i cieków wodnych. W celu ochrony roślin oraz stawonogów niebędących celem działania środka konieczne jest wyznaczenie strefy ochronnej o szerokości 3 m od terenów nieużytkowanych rolniczo.
8. Okres od zastosowania środka do dnia, w którym na obszar, na którym zastosowano środek mogą wejść ludzie oraz zostać wprowadzone zwierzęta (okres prewencji): Nie wchodzić do czasu całkowitego wyschnięcia cieczy użytkowej na powierzchni roślin.
9. Okres od ostatniego zastosowania środka do dnia zbioru rośliny uprawnej (okres karencji): runo leśne - 24 godziny.

W leśnictwie środek Dimilin 480 SC stosowany jest wraz z adiuwantem IKAR 95 EC w maksymalnej dawce środka 0,1l/ha (wraz ze środkiem wspomagającym w dawce 0,7 l/ha).

Zastosowanie środków ochrony roślin przy pomocy sprzętu agrolotniczego w przypadku gradacji owadów jest obecnie jedyną skuteczną ochroną rozległych kompleksów leśnych, a przede wszystkim monokultur sosnowych. Aktualnie dostępne (zarejestrowane prawem krajowym) są dwa środki: środek biologiczny – Foray 76B, który może być stosowany tylko w celu ograniczania brudnicy mniszki i barczatki sosnówki oraz środek chemiczny Mospilan

20 SP, znajdujący zastosowanie w ograniczaniu populacji brudnicy mniszki, barczatki sosnówki i boreczników sosnowych.

Podsumowanie:

Gradacje szkodliwych owadów często obejmują swoim zasięgiem rozlegle obszary. Często jedynym skutecznym i ekonomicznie uzasadnionym rozwiązaniem jest przeprowadzenie zabiegów sprzętem agrolotniczym z użyciem środka ochrony roślin. Przeprowadzenie zabiegów agrolotniczych jest zawsze zgodne z przepisami regulującymi stosowanie środków ochrony roślin, między innymi Ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin [Dz.U. 2017 poz. 50], zgodnie z którą:

Art. 38. 1. Środki ochrony roślin mogą być stosowane przy użyciu sprzętu agrolotniczego, jeżeli zwalczanie organizmów szkodliwych nie jest możliwe przy użyciu sprzętu naziemnego lub zastosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego stwarza mniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska niż przy użyciu sprzętu naziemnego.

Art. 39. 1. Wykonanie zabiegu z zastosowaniem środka ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego wymaga ujęcia takiego zabiegu w planie zabiegów, zatwierdzonym przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia takiego zabiegu.

2. Podmiot planujący przeprowadzenie zabiegu z zastosowaniem środka ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi, o którym mowa w ust. 1, plan zabiegów, nie później niż na 40 dni przed planowanym rozpoczęciem tych zabiegów. 3. Plan zabiegów zawiera:

1) informacje o:

a) zwalczanych organizmach szkodliwych,

b) obszarze objętym planowanymi zabiegami z zastosowaniem środka ochrony roślin oraz jego lokalizacji,

c) nazwie roślin lub produktów roślinnych, będących przedmiotem zabiegów z zastosowaniem środka ochrony roślin,

d) planowanych terminach wykonania zabiegów z zastosowaniem środka ochrony roślin, przedstawionych w układzie miesięcznym, ze wskazaniem nazw środków ochrony roślin, które zostaną zastosowane podczas tych zabiegów,

e) sposobie ostrzegania o planowanych zabiegach z zastosowaniem środka ochrony roślin osób, które mogą być zagrożone kontaktem ze środkiem ochrony roślin w wyniku przeprowadzenia takiego zabiegu lub posiadaczy zwierząt, które mogą być zagrożone kontaktem ze środkiem ochrony roślin w wyniku przeprowadzenia takiego zabiegu;

2) uzasadnienie konieczności wykonania zabiegów z zastosowaniem środka ochrony roślin, potwierdzające spełnienie warunków określonych w art. 38 ust. 1.

Ponadto środki ochrony roślin mogą być stosowane w przypadku zachowania odległości większej niż szerokość strefy buforowej od zbiorników i cieków wodnych oraz dróg i osiedli ludzkich. Wytyczne te zostały szczegółowo ujęte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin [Dz.U. 2014 poz. 516].

•*Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie rozwiązań technicznych, jakie powinny być zastosowane podczas wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin z zastosowaniem sprzętu agrolotniczego.*

§ 1. Podczas wykonywania zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego, w celu ograniczenia ryzyka pokrycia cieczą użytkową obszaru niebędącego celem zabiegu, powinny być stosowane następujące rozwiązania techniczne:

1) wykorzystujące system nawigacji satelitarnej, zapewniające precyzyjne wykonanie zabiegu na obszarze będącym celem zabiegu, przez:
a) umożliwienie precyzyjnego wyznaczenia obszaru, na którym ma być wykonany zabieg, oraz planowanego toru lotu statku powietrznego w trakcie wykonywania zabiegu,
b) naprowadzanie statku powietrznego na wyznaczony tor lotu za pomocą sygnalizacji wskazującej wejście statku powietrznego na wyznaczony tor i utrzymanie przez statek powietrzny tego toru,
c) sygnalizowanie rozpoczęcia oraz zakończenia oprysku z powietrza cieczą użytkową,
d) zapis toru lotu statku powietrznego w trakcie zabiegu oraz zapis informacji dotyczących miejsca rozpoczęcia oraz miejsca zakończenia oprysku z powietrza cieczą użytkową.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych będzie się ubiegać o derogację na stosowanie środka ochrony Dimilin 480 S.C. dla nadleśnictw najbardziej zagrożonych przez szkodniki liściożerne sosny: Ruszów, Świętoszów, Przemków, Bolesławiec, Węgliniec, Chocianów, Głogów, Pieńsk, Milicz, Oborniki Śl., Oleśnica Śl., Żmigród, Legnica, Lubin, Wołów, Oława, Żmigród.

Sporządziła: Karolina Jasiewicz

REFERENT
Wydział Ochrony Lasu
K. Jasiewicz
Karolina Jasiewicz

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
Arkadiusz Wojciechowicz